

Gränsland-dialoger

(Lägg till ditt diskussionsämne)

Utkast till manuskript för diskussionen
Längd 120 min

**NATIONELLA
DIALOGER**

Anvisningar för att använda manuskriptet

- Planera dialogen på förhand utifrån manuskriptet.
- Du kan också använda kort för att leda diskussionen som stöd för manuskriptet och anvisningarna:
<https://www.sitra.fi/app/uploads/2018/12/erataukokeskustelukortitsvenskaweb7-12-20184.painos.pdf>
- Manuskriptet är ett stöd för att leda dialogen, det behöver inte delas ut till deltagarna. Skriv gärna ut manuskriptet åt dig själv efter att du redigerat det.
- Formuleringarna i manuskriptet är exempel. Redigera dem så att de passar temat för diskussionen, målgruppen och dig själv.
- De angivna tiderna är riktgivande. Avsikten med dem är de ge en uppfattning om hur mycket tid det i stora drag lönar sig att reservera för varje skede. Tiderna behöver inte följas exakt, med undantag av inledningen och avslutningen.
- Du kan utnyttja din egen kompetens att leda grupper och vid behov använda beprövade metoder för att stöda diskussionen och diskussionsdeltagarna.
- Kom på förhand överens om vem som för anteckningar om diskussionen. Det är viktigt att anteckna hela diskussionen. Sekreteraren behöver inte utarbeta en sammanfattning av anteckningarna utan antecknar så noggrant som möjligt vad som sagts under diskussionen. Manuskriptet kan också hjälpa sekreteraren att förbereda sig.

Gränsland-dialoger

LÄSINSTRUKTIONER:

Till höger, sångtexter och vägledningstips för instruktören:

Grundläggande typsnitt – säg det så här, till exempel

Kursiv stil – hjälp för instruktören i samtal

Fet stil: Ändra efter behov

Minuter	Avsnitt
---------	---------

15	Introduktion, presentationer, spelregler, förberedelser
85	Gruppdiskussion (inkl. paus)
5	Diskussionsresultat: skrivande
10	Diskussionsresultat: delning
5	Tack, avslutning

Totalt 120 min

Inledning (1/2)

Välkommen till gränslandsdialogen på temat **"Sammanhållning och trygghet i Imatra/Vuoksenniska/Vår stickklubb/Vårt bibliotek"**.

Gränslandsdialogerna är en del av höstens nationella dialoger i Sisusta och serien Gränslandsdialoger. Liknande Rajamaa-dialoger hålls i olika delar av Finland och i andra länder som gränsar till Ryssland, såsom Estland, Lettland, Litauen och Polen.

Syftet är att hitta nya sätt att stärka människors och samhällets motståndskraft och sammanhållning.

Jag heter **XX** och fungerar som **facilitator/instruktör/ledare** i denna dialog, och jag kommer att se till att vi har en så jämlik diskussion som möjligt så att alla har möjlighet att delta. I praktiken innebär detta till exempel att om ni pratar i munnen på varandra eller håller monologer kommer jag att avbryta er. Är detta acceptabelt för alla?

Dialog är ett speciellt sätt att diskutera saker, med fokus på att fördjupa vår förståelse för frågan, varandra och oss själva. Målet är inte att vinna eller bestämma vilken åsikt som är bäst, utan att fokusera på förståelse.

Gränsland-dialoger

Minuter	Avsnitt
15	Introduktion, presentationer, spelregler, förberedelser
85	Gruppdiskussion (inkl. paus)
5	Diskussionsresultat: skrivande
10	Diskussionsresultat: delning
5	Tack, avslutning
Totalt 120 min	

Inledning (2/2)

Under dialogen kan det förekomma olika åsikter om ämnet. Det är helt i sin ordning, eftersom vi inte strävar efter enhällighet. Diskussionen kräver inte att beslut fattas eller lösningar hittas, men det kan hända att så sker.

XX kommer att fungera som dialogsekreterare. Diskussionen kommer att spelas in på ett sådant sätt att det inte framgår vem som deltagit i diskussionen. Inspelningen kommer att användas som underlag för en sammanfattning, som en del av Nationella dialogernas Sisu-dialoger, och kommer att publiceras på Nationella dialogernas webbplats. Enskilda deltagare kan inte identifieras i sammanfattningen.

Vi har **två timmar** på oss. Låt oss börja med en introduktion och en diskussion i par. Merparten av tiden kommer att ägnas åt en gemensam diskussion, följt av en kort sammanfattning. Vi avslutar kl. xx.xx.

Spelregler för en konstruktiv diskussion

1. **Lyssna** på de andra, avbryt inte och inled inget sidospår.
2. **Kommentera** de andras inlägg och använd vardagligt språk.
3. **Berätta** om dina egna erfarenheter.
4. **Tala direkt till de andra** och fråga vad de tycker.
5. **Var närvarande och respektera** de andra och förtroendet mellan er.
6. **Lyft fram och sammanställ.** Bearbeta modigt konflikter som kommer fram och lyft fram sådant som hamnat i skymundan.

Spelregler och förtroende (1/2)

I diskussionen kommer att följa reglerna för konstruktiv diskussion, som vi nu ska gå igenom. Du kan skriva ut några kopior och lägga dem i mitten av cirkeln.

1. Försök att lyssna på ett sådant sätt att du förstår vad den andra personen försöker säga, snarare än att leta efter en möjlighet att avbryta med din egen kommentar.
2. Försök att relatera till vad andra säger och tänker.
3. När ni lyssnar på varandra kommer ni att ha olika upplevelser (tankar, känslor, iakttagelser, minnen, föreställningar om framtiden). Dela med er av dessa högt så att vi kan fördjupa diskussionen och ha ett samtal som vi inte har haft tidigare.
4. Ni kan be om att få tala eller vända er direkt till andra och ställa frågor. Jag börjar med att ge er ordet.
5. Låt oss fokusera på nuet. Titta inte på din telefon eller laptop under diskussionen. Tala respektfullt om andra människor, även om vi inte håller med dem.
6. Syftet med dialogen är att skapa en situation där vi också kan utforska uppkommande konflikter. Vi behöver inte vara överens om allt. Olika perspektiv berikar diskussionen och hjälper oss att bättre förstå dialogens ämne.

Spelregler för en konstruktiv diskussion

1. **Lyssna** på de andra, avbryt inte och inled inget sidospår.
2. **Kommentera** de andras inlägg och använd vardagligt språk.
3. **Berätta** om dina egna erfarenheter.
4. **Tala direkt till de andra** och fråga vad de tycker.
5. **Var närvarande och respektera** de andra och förtroendet mellan er.
6. **Lyft fram och sammanställ.** Bearbeta modigt konflikter som kommer fram och lyft fram sådant som hamnat i skymundan.

Spelregler och förtroende (2/2)

Låt oss nu komma överens om att denna diskussion är konfidentiell. Förhoppningen är att ni kommer att fortsätta den diskussion som nu inleds efter detta evenemang, och jag hoppas att ni kommer att fortsätta den på ett sådant sätt att ingen enskild deltagare kan identifieras utifrån kommentarerna eller citaten. Är detta acceptabelt för alla?

Vänligen bekräfta detta.

5 min

Gränsland-dialoger

Minuter	Avsnitt
15	Introduktion, presentationer, spelregler, förberedelser
85	Gruppdiskussion (inkl. paus)
5	Diskussionsresultat: skrivande
10	Diskussionsresultat: delning
5	Tack, avslutning
Totalt 120 min	

Inledning

Låt oss börja med en kort presentationsrunda. Ni kan presentera er med ert förnamn och förklara varför ni vill delta i denna dialog.

(Ni kan säga: **Vi kommer bara att ägna en kort stund åt detta så att vi har tillräckligt med tid för att diskutera själva ämnet.**)

Låt oss börja här, tack.

2 min

Gränsland-dialoger

Minuter	Avsnitt
15	Introduktion, presentationer, spelregler, förberedelser
85	Gruppdiskussion (inkl. paus)
5	Diskussionsresultat: skrivande
10	Diskussionsresultat: delning
5	Tack, avslutning
Totalt 120 min	

Introduktion till diskussionen

Låt oss börja med att sätta oss in i ämnet med följande video/musik/text.

Du kan till exempel använda denna text för att komma i rätt stämning:

Det finska samhället prövas på ett nytt sätt. Rysslands militära åtgärder undergräver många människors trygghetskänsla, konflikterna mellan olika grupper och individer intensifieras och felaktig information om händelser och frågor sprids. Vi behöver olika aktörer för att hålla vårt samhälle krisresistent och samtidigt medkännande.

Syftet med Borderland Dialogues är att hitta nya sätt att stärka människors och samhällets motståndskraft och solidaritet.

Du kan också använda en aktuell artikel, nyhet, studie, sång eller annat material som är relaterat till ämnet och som passar din deltagargrupp för att stimulera diskussionen. Eller så kan du redigera texten så att den passar din deltagargrupp.

2 min

Gränsland-dialoger

Minuter	Avsnitt
15	Introduktion, presentationer, spelregler, förberedelser
85	Gruppdiskussion (inkl. paus)
5	Diskussionsresultat: skrivande
10	Diskussionsresultat: delning
5	Tack, avslutning
Totalt 120 min	

Introduktion till diskussionen – diskussion i par

Dela upp gruppen i par eller grupper om tre. Ange tydligt vem som ska arbeta ihop med vem. Om det bara är tre personer i gruppen kan ni diskutera de initiala idéerna med hela gruppen. Ni kan börja uppvärmningen utan några material, direkt med pararbete.

Inled diskussionen med diskussioner i par/trion.

Inledande fråga: Berätta för din partner om en personlig upplevelse – en tanke, känsla eller bild – som väcktes av introduktionen och som har att göra med sammanhållningen eller tryggheten i din organisation eller ditt område.

Alternativ inledande fråga: Berätta för din partner om en personlig upplevelse eller situation som du nyligen haft och som på något sätt har att göra med sammanhållningen eller tryggheten i din organisation eller ditt område.

Se till att båda parterna får en chans att tala.

Ni har tre minuter på er. Ni kan börja... Nu är det dags att sluta.
5 min

Gränsland-dialoger

Minuter Avsnitt

15 Introduktion, presentationer, spelregler,
förberedelser

85 Gruppdiskussion (inkl. paus)

5 Diskussionsresultat: skrivande

10 Diskussionsresultat: delning

5 Tack, avslutning

Totalt 120 min

Gemensam diskussion (1/2)

Nu vill jag höra vad ni pratade om med er partner och vilka tankar ni fick.

Berätta för oss vad ni pratade om och vilka tankar ni fick. Vilka andra erfarenheter kom upp? Det par som är redo kan börja.

Vid detta tillfälle är det en bra idé att ställa en fråga till varje deltagare för att förmedla att allas deltagande i dialogen är viktigt.

När paren är klara fortsätter ni diskussionen tillsammans: Nu när ni har lyssnat på varandra, vilka tankar/känslor och eventuella frågor har dykt upp?

Försök att ta upp de ämnen som kommer upp i diskussionen och formulera eventuella ytterligare frågor utifrån de frågor som tagits upp.

Gränsland-dialoger

Minuter Avsnitt

15 Introduktion, presentationer, spelregler,
förberedelser

85 Gruppdiskussion (inkl. paus)

5 Diskussionsresultat: skrivande

10 Diskussionsresultat: delning

5 Tack, avslutning

Totalt 120 min

Gemensam diskussion (2/2)

Försök att ta upp ämnen som kommer upp i samtalet. Använd dem som utgångspunkt för ytterligare frågor. Det är bra att låta diskussionen fortskrida i sin egen takt och undvika att förvandla den till en intervju.

Vid lämpligt tillfälle går du vidare till att diskutera organisationen och din egen roll, samt vilken typ av stöd som behövs för att stärka verksamheten.

Ytterligare frågor:

- Vilken roll ser du att din organisation eller du själv spelar i denna situation?
- Vilken typ av stöd behöver du för att stärka dina egna aktiviteter?

Efter att ha ställt frågan, använd individuell reflektion eller pararbete om det behövs.

Gränsland-dialoger

Minuter Avsnitt

15 Introduktion, presentationer, spelregler,
förberedelser

85 Gruppdiskussion (inkl. paus)

5 Diskussionsresultat: skrivande

10 Diskussionsresultat: delning

5 Tack, avslutning

Totalt 120 min

Utbyte av diskussionen: anteckna

Dialogen närmar sig sitt slut. Jag skulle vilja höra vilka frågor, känslor eller tankar vår gemensamma diskussion har väckt.

Be alla att skriva på det papper som du lade under deras stolar med en penna innan diskussionen började.

Skriv individuellt ner 1–3 tankar eller frågor från diskussionen som på något sätt är betydelsefulla eller viktiga för dig i fullständiga meningar. Vi kommer att samla in dessa för att komplettera dialogprotokollet så att enskilda personer inte kan identifieras.
Ni har tre minuter på er, från och med nu.

Tre minuter har nu gått.

5 min

Gränsland-dialoger

Minuter	Avsnitt
15	Introduktion, presentationer, spelregler, förberedelser
85	Gruppdiskussion (inkl. paus)
5	Diskussionsresultat: skrivande
10	Diskussionsresultat: delning
5	Tack, avslutning
Totalt 120 min	

Utbyte av diskussionen: dela och fortsättning

Be varje person att turas om att läsa upp en mening som de har skrivit.

Vi börjar med dig. Vad har varit viktigt i den här diskussionen?

Om det finns tid, be några deltagare att beskriva diskussionen med egna ord.

Slutligen, låt oss gå igenom hur denna diskussion har varit för dig. Era erfarenheter kan variera kraftigt. Den som är redo kan börja.

10 min

Gränsland-dialoger

Minuter	Avsnitt
15	Introduktion, presentationer, spelregler, förberedelser
85	Gruppdiskussion (inkl. paus)
5	Diskussionsresultat: skrivande
10	Diskussionsresultat: delning
5	Tack, avslutning
Totalt 120 min	

Tack och avslutning

Om du vill kan du informera om att du deltagit i den här diskussionen till exempel i sociala medier. Du kan använda hashtaggen #NationellaDialoger och #GränslandDialoger

Dialogen var konfidentiell, så berätta inte vad andra sagt utan deras tillstånd. Du kan dela dina egna tankar och känslor samt på ett allmänt plan de teman som lyftes fram i diskussionen.

Tack för diskussionen!

5 min

Till arrangören: Tack för att du ordnade en dialog!

Tack för att du organiserade Rajamaa-dialogen! Vi hoppas att du tyckte att det var en givande upplevelse!

Skicka in dina anteckningar så snart som möjligt via rapporteringsformuläret på evenemangssidan. Du hittar också [formuläret här](#).

Vi kommer att läsa och analysera alla inlägg som en enda stor dialog och använda dem för att sammanställa en sammanfattning som en del av Sisu-sammanfattningen av de nationella dialogerna. Sammanfattningen kommer att publiceras i början av 2026.